

Aluehallinnon uudistamishanke

3/2009

- Hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemi asetti hankkeen 29.6.2007
- **Tavoitteena kansalais- ja asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja tuloksellisesti toimiva aluehallinto**
- Uudistus pohjautuu Matti Vanhasen II hallitusohjelmaan
- Uudistus tulee voimaan 1.1.2010

- **Hallitusohjelman mukaisesti**
 - Hallintoa uudistetaan ja kansanvaltaistetaan
 - Viranomaisten työnjakoa selkeytetään, päällekkäisyyksiä poistetaan ja hallintoviranomaisten määrää vähennetään
 - Arvioidaan viranomaisten aluejakoja
 - Kootaan lupa-, valvonta- ja oikeusturvatehtäviä yhteen
 - Siirretään kehittämispoliittista toimivaltaa kansanvaltaiseen ohjaukseen

Mistä on kyse? Taustaa, 3/4

- Uudistus koskee seuraavia viranomaisia:
 - lääninhallitukset
 - TE-keskukset
 - alueelliset ympäristökeskukset
 - tiepiirit
 - työsuojelupiirit
 - ympäristölupavirastot
- Vaikutuksia myös:
 - maakunnan liitot
 - Metsäkeskukset

- **Aluehallintoviranomaisten tehtävät liittyvät pääasiassa**
 - Strategiseen kehittämiseen
 - Ohjaukseen
 - Täytäntöönpanoon
 - Täytäntöönpanon valvontaan
 - Oikeusturvaan
- **Aluehallintoviranomaisten asiakkaita ovat**
 - Kunnat
 - Yritykset
 - Yhteisöt
 - Kansalaiset

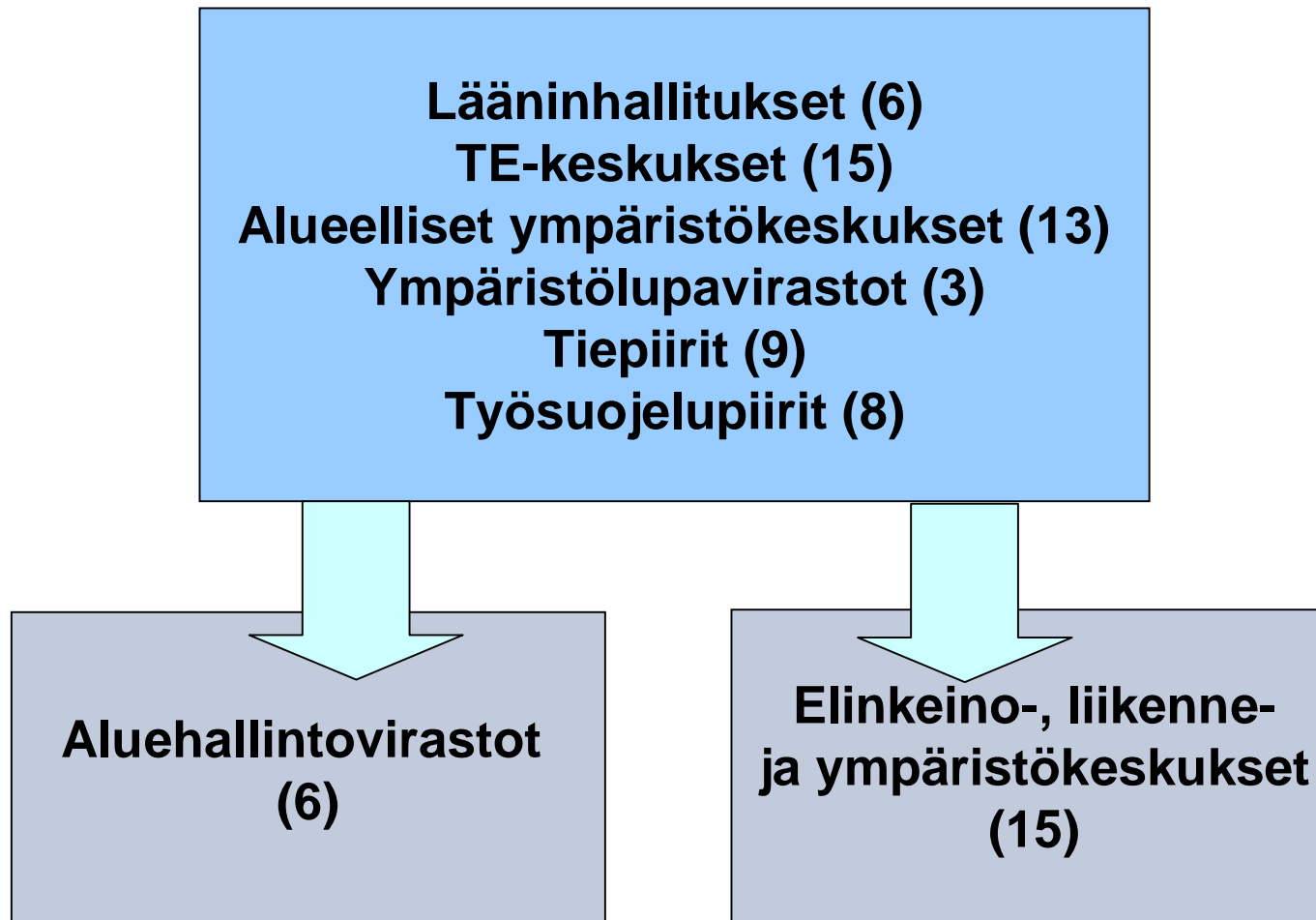
- Tällä hetkellä Suomessa on
 - 6 lääninhallitusta
 - 15 TE-keskusta
 - 13 alueellista ympäristökeskusta
 - 9 tiepiiriä
 - 8 työsuojelupiiriä
 - 3 ympäristölupavirastoasekä
 - 19 maakunnan liittoa
 - 13 metsäkeskusta

Mikä muuttuu?

- Valtion aluehallinnon **nykyisten kuuden viranomaisen tehtävät kootaan ja uudelleen organisoidaan kahteen viranomaiseen**
 - Tämä viranomaisrakenne muodostaa pohjan jatkossa muillekin uudelleen järjestettävillä valtion aluehallinnon tehtävillä
 - Lisäksi Metsäkeskusten tehtävät kytketään toiminnallisesti muuhun aluehallintoon
 - Maakunnan liittojen rooli aluekehitysviranomaisena vahvistuu (mm. alueellisia kehittämistehtäviä ja niiden voimavaroihin liittyvää päätösvaltaa kootaan maakunnan liitoille)
- Viranomaisten aluejakoja yhtenäistetään
- Toimeenpanotehtäviä ja muut kuin valtakunnalliset kehittämistehtävät pyritään siirtämään alue- ja paikallishallinnolle
- **Uudet viranomaiset ovat Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) ja Aluehallintovirasto (AVI)**

Nykyiset ja uudet viranomaiset

Miksi?

- Uudistuksessa selkeytetään aluehallintoa viranomaisten roolien, tehtävien, ohjauksen ja aluejakojen suhteen
- Karsitaan tarpeettomiksi käyviä tehtäviä ja kootaan tehtäviä siten, että saavutetaan synergia- ja tuottavuushyötyjä ja asiakkaiden palvelut paranevat
- Henkilöstölle monialaiset viranomaiset tarjoavat mahdollisuuksia monipuolisille työtehtäville ja asiantuntijuuden kehittämiseksi

Uudistuksen organisointi

- **Hallinnon ja aluekehityksen ministeriryhmä (Halke)**, poliittinen ohjaus
 - pj hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemi
- **Ohjausryhmä** (valtiosihteerit)
 - pj valtiosihteeri Timo Reina
- **Valmisteluryhmä** (ministeriöiden, aluehallinnon ja henkilöstöjärjestöjen edustus)
 - pj ylijohtaja Silja Hiironniemi
 - ohjaus- ja valmisteluryhmä tekevät hanketta linjaavat ratkaisuehdotukset
- **Pääsihteeri** Tapio Välinoro (1.10.2007 - 15.6.2009)
- **2008: 12 alatyöryhmää 2008**
 - Työryhmissä mukana edustajia ministeriöistä ja muusta keskushallinnosta, aluehallintoviranomaisista ja henkilöstöjärjestöistä
- **2009: 8 valtakunnallista työryhmää ja 21 alueellista muutosryhmää (15 ELY + 6 AVI), lisäksi alatyöryhmiä**
 - Vuonna 2009 valmistelun painopiste alueellisessa valmistelutyössä
 - Alueelliset muutosryhmät valmistelevat oman viraston toiminnan käynnistämisen edellytyksiä valtakunnallisten linjausten ja ohjeiden mukaisesti

Alatyöryhmät 22.5.2008 ->

- Lainsäädännön muutoksia valmisteleva työryhmä
- Aluejakotyöryhmä
- Organisaatio-, ohjaus- ja tuottavuustyöryhmä
- Henkilöstötyöryhmä
- Taloustyöryhmä
- Palvelurakenteen kehittämistyöryhmä
- Aluehallinnosta paikallishallintoon siirrettäviä tehtäviä selvittävä työryhmä
- Keskushallinnosta aluehallintoon siirrettäviä tehtäviä selvittävä työryhmä
- Ahvenanmaa-työryhmä
- Metsäkeskusten integroimista muuhun aluehallintoon valmisteleva työryhmä
- Viestintätyöryhmä
- Tietojärjestelmätyöryhmä

Työryhmät 15.1.2009 ->

- AVIn organisaatio- ja ohjaustyöryhmä
- ELYn organisaatio- ja ohjaustyöryhmä
- Talous- ja toiminnansuunnittelutyöryhmä
- Henkilöstötyöryhmä
- Palkkausjärjestelmätyöryhmä

Lisäksi 2008 asetetut

- Viestintätyöryhmä
- Tietojärjestelmätyöryhmä
- Ahvenanmaa-työryhmä

jatkavat työskentelyään vuonna 2009

Alueelliset muutosryhmät 2009

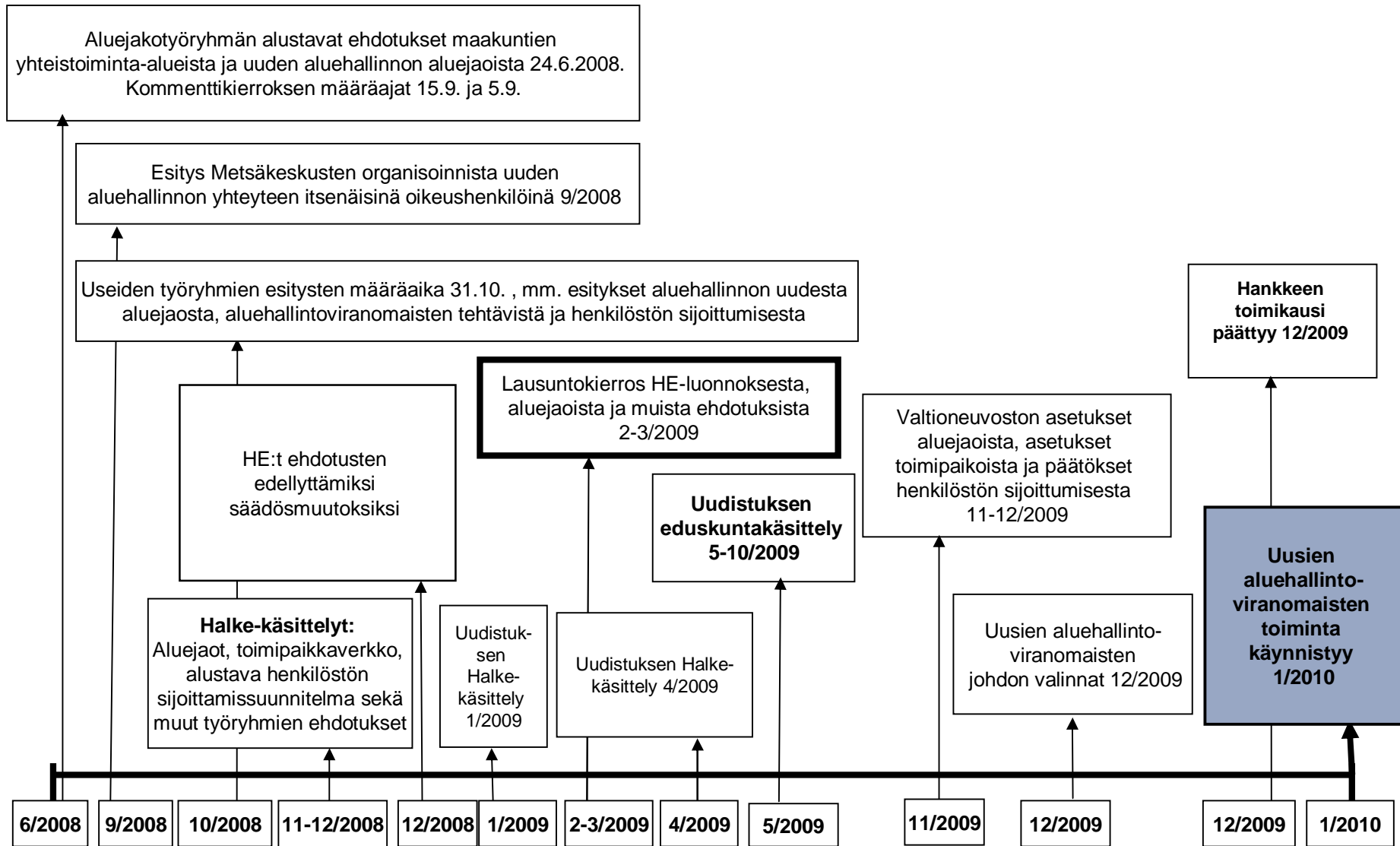
- Perustettu jokaiselle uudelle viranomaiselle (15 + 6 = 21)
- Valmistelevat ja johtavat muutosprosessia
- Laativat muutossuunnitelman, joka sisältää ainakin
 - tehtävien sijoittamissuunnitelman
 - virastokohtaisen henkilöstön sijoittamissuunnitelman
 - virastokohtaisen henkilöstösuunnitelman
 - virastokohtaisen toimitilasuunnitelman
 - virastokohtaisen viestintäsuunnitelman
 - viranomaiskohtaisen tietojärjestelmäsuunnitelman
- Muutosryhmillä tarvittava määrä aluekohtaisia työryhmiä
- Muutosryhmien tulee noudattaa valmistelutyössä ja muutossuunnitelmien laadinnassa Halken päätöksiä ja sen puoltamia työryhmien ehdotuksia sekä hankkeen ohjausryhmän, valmisteluryhmän ja valtakunnallisten työryhmien antamia ohjeita ja periaatteita sekä niiden tekemiä päätöksiä

Valmisteluaikataulu

- **Hankkeen toimikausi 29.6.2007 - 31.12.2009**
- Nykytilan selvitysraportit valmistuivat 31.12.2007
- Väliraportti valmistui 31.3.2008 ja luovutettiin ministeri Kiviniemelle 2.4.2008
- Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä (Halke) käsitteli väliraporttia 8.5.2008 ja päätti jatkovalmistelusta väliraportin ehdotuksia muuttaen, täydentäen ja tarkentaen
- Hankkeen jatkovalmistelua varten asetettiin 22.5.2008 lainsäädäntötyöryhmä ja 11 muuta alatyöryhmää
 - 8 työryhmän ehdotusten määräaika 31.10.2008
- Halke käsitteli kokouksissaan 18.11.2008 ja 3.12.2008 alatyöryhmien ehdotuksia ja päätti mm. uusien aluehallintoviranomaisten nimistä, aluejaoista ja toimipaikoista jatkovalmistelun pohjaksi
 - Muilta osin valmistelua jatketaan työryhmien ehdotusten pohjalta
- Halke käsitteli 29.1.2009 hallituksen esitysluonnosta aluehallinnon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi ja puolsi esityksen lähettämistä lausuntokierrokselle
- Hallituksen esitysluonnoksen (HE) lausuntokierros 2-3/2009
- Halke-käsittely, esittely raha-asiainvaliokunnalle ja valtioneuvostolle 4/2009
- HE eduskuntaan keväällä 2009

ALKU-hankkeen aikajana 6/2008-1/2010 (luonnos 3/2009)

- **Valtionhallinnon täytäntöönpano- ja kehittämistehtävät**
 - Toimii yhteistyössä maakunnan liittojen kanssa
 - 15 virastoa
 - 9:ssä kaikki kolme päävastuualuetta
 - 4:ssä kaksi päävastuualuetta
 - 2:ssa yksi päävastuualue

ELYn vastuualueet

- 1. Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri**
 - 2. Liikenne ja infrastruktuuri**
 - 3. Ympäristö ja luonnonvarat**
- ELY tukee alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla. Keskus edistää yrittäjyyttä, työmarkkinoiden toimintaa, osaamista ja kulttuuria, liikennejärjestelmän toimivuutta ja liikenteen turvallisuutta, hyvää ympäristöä sekä luonnon ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä alueilla sekä työvoiman maahanmuuttoa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Päätoimipaikat ja toimipaikat

Keskukset, joissa kaikki 3 vastuualuetta

- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri
 - Liikenne ja infrastruktuuri
 - Ympäristö ja luonnonvarat
1. **Lappi**, päätoimipaikka Rovaniemi
 2. **Pohjois-Pohjanmaa**: Pohjois-Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa, päätoimipaikka Oulu, muu toimipaikka Kokkola
 3. **Etelä-Pohjanmaa**, päätoimipaikka Seinäjoki
 4. **Keski-Suomi**, päätoimipaikka Jyväskylä
 5. **Pirkanmaa**, päätoimipaikka Tampere
 6. **Varsinais-Suomi**, päätoimipaikka Turku
 7. **Uusimaa**: Uusimaa ja Itä-Uusimaa, päätoimipaikka Helsinki
 8. **Pohjois-Savo**, päätoimipaikka Kuopio
 9. **Kaakkois-Suomi**: Kymenlaakso ja Etelä-Karjala, päätoimipaikka Kouvola

Aluejako 15 toimialuetta

Lappi
Kainuu
Pohjois-Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa
Pohjanmaa
Etelä-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Pohjois-Savo
Pohjois-Karjala
Etelä-Savo
Pirkanmaa
Satakunta
Varsinais-Suomi
Etelä-Karjala ja Kymenlaakso
Kanta-Häme ja Päijät-Häme
Uusimaa ja Itä-Uusimaa

Laajempi aluejako 9 toimialuetta

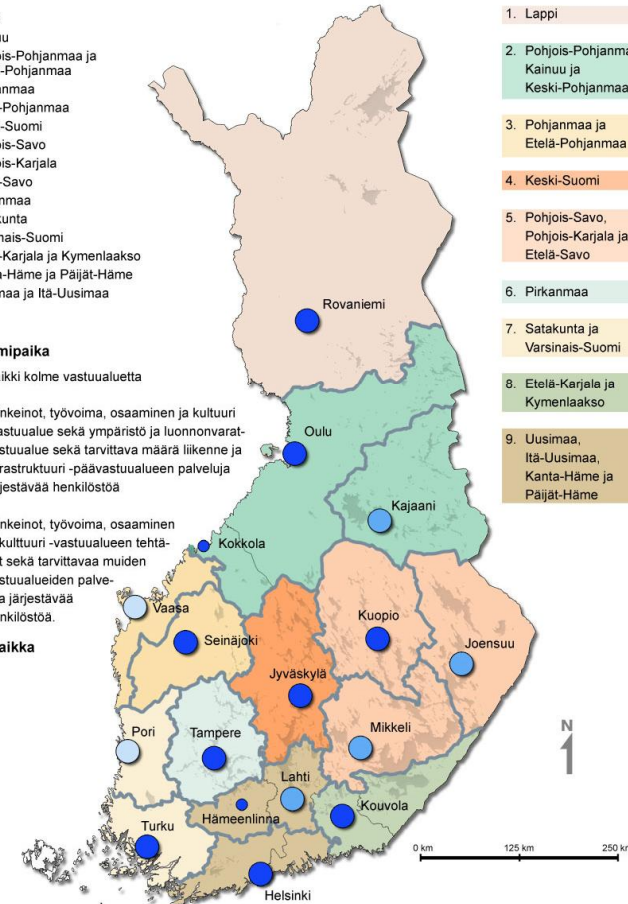
1. Lappi
2. Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa
3. Pohjanmaa ja Etelä-Pohjanmaa
4. Keski-Suomi
5. Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo
6. Pirkanmaa
7. Satakunta ja Varsinais-Suomi
8. Etelä-Karjala ja Kymenlaakso
9. Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme

Päätoimipaikka

- Kaikki kolme vastuualuetta
- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue sekä ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue sekä tarvittava määrä liikenne ja infrastruktuuri -päävastuualueen palveluja järjestävää henkilöstöä
- Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualueen tehtävät sekä tarvittava muiden vastuualueiden palveluja järjestävää henkilöstöä.

Toimipaikka

-

jr_08.12.2008

- Keskukset, joissa elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri sekä ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen tehtävät sekä tarvittava määrä liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen palveluja järjestävää henkilöstöä:

10. **Kainuu**, päätoimipaikka Kajaani

11. **Pohjois-Karjala**, päätoimipaikka Joensuu

12. **Etelä-Savo**, päätoimipaikka Mikkeli

13. **Häme**: Kanta-Häme ja Päijät-Häme, päätoimipaikka Lahti, muu toimipaikka Hämeenlinna

- Keskukset, joissa elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualueen tehtävät sekä tarvittava määrä muiden vastuualueiden palveluja järjestävää henkilöstöä:

14. **Pohjanmaa**, päätoimipaikka Vaasa

15. **Satakunta**, päätoimipaikka Pori

- **Lupa-, valvonta- ja oikeusturvatehtävät**
 - Toimii yhteistyössä kuntien ja valtion paikallishallinnon kanssa
 - Toimii Manner-Suomessa kuudella toiminta-alueella
 - 6 päätoimipaikkaa ja
 - 6 toimipaikkaa

AVIn vastuualueet

- 1. Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat**
 - 2. Poliisi**
 - 3. Pelastustoimi ja varautuminen**
 - 4. Ympäristöluvut**
 - 5. Työsuojelu**
- AVI tukee alueellista yhdenvertaisuutta hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä alueilla. Virasto edistää perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla

Toimialueet, päätoimipaikat (6) ja toimipaikat (6):

- 1) Lappi, päätoimipaikka Rovaniemi
- 2) Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa, päätoimipaikka Oulu
- 3) Pirkanmaa, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa, päätoimipaikka Vaasa, toimipaikka Tampere ja Jyväskylä
- 4) Satakunta ja Varsinais-Suomi, päätoimipaikka Turku
- 5) Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Etelä-Karjala ja Kymenlaakso, päätoimipaikka Hämeenlinna, toimipaikka Helsinki ja Kouvola
- 6) Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo, päätoimipaikka Mikkeli, toimipaikka Kuopio ja Joensuu

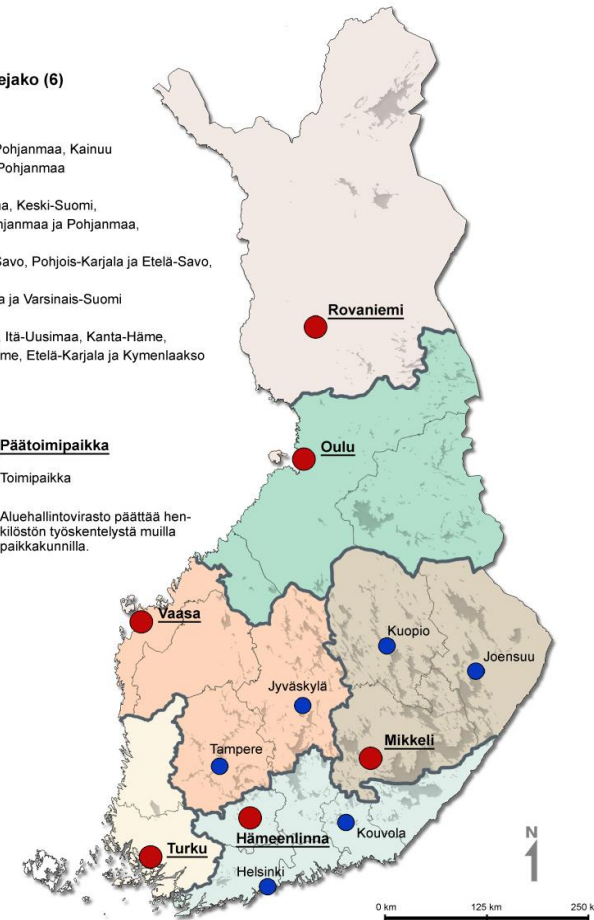
Ahvenanmaan maakunnassa toimii
Ahvenanmaan valtion virasto

Perusaluejako (6)

1. Lappi
2. Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa
3. Pirkanmaa, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa,
4. Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo,
5. Satakunta ja Varsinais-Suomi
6. Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Etelä-Karjala ja Kymenlaakso

- Päätoimipaikka
- Toimipaikka

Aluehallintovirasto päättää henkilöstön työskentelystä muilla paikkakunnilla.

jr_08.12.2008

Viranomaisten sijoittuminen

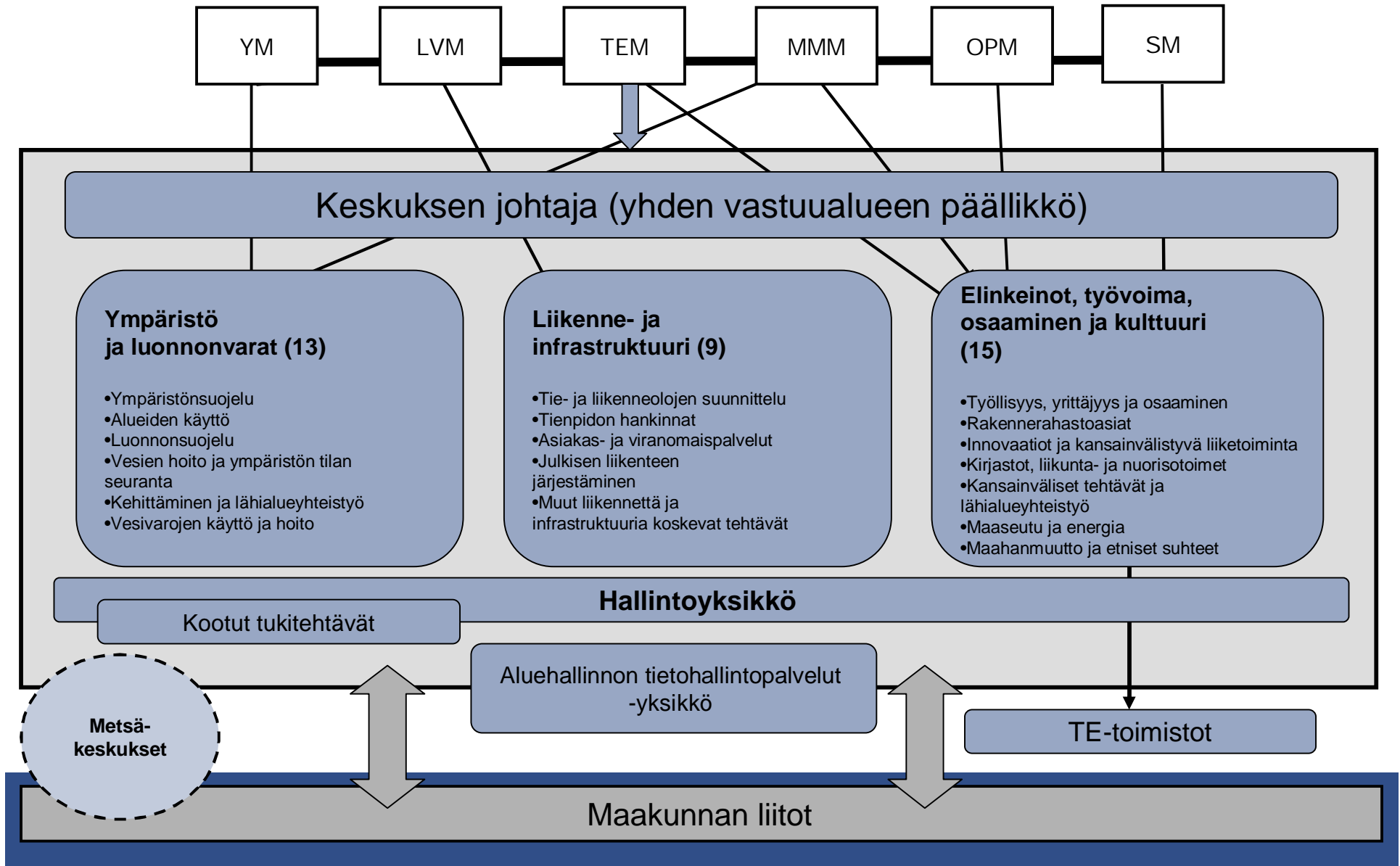
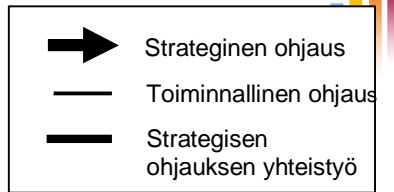
- ELY (n. 4 400 htv)
 - Pääasiassa nykyisten TE-keskusten, alueellisten ympäristökeskusten, tiepiirien ja lääninhallitusten tehtäviä
- AVI (n. 1 500 htv)
 - Pääasiassa nykyisten lääninhallitusten, ympäristölupavirastojen, alueellisten ympäristökeskusten ja työsuojelupiirien tehtäviä

ELYn ja AVIn ohjaus

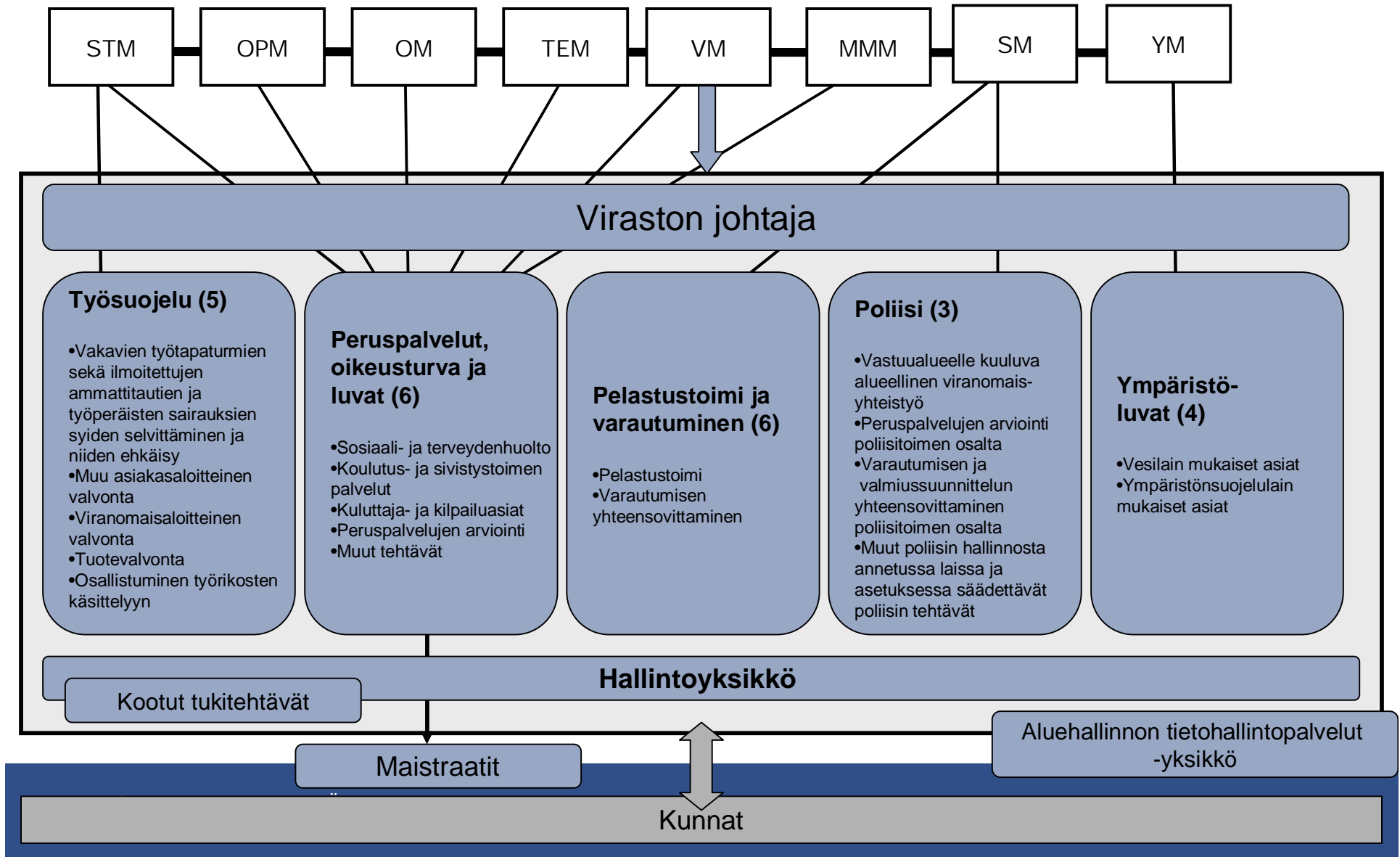
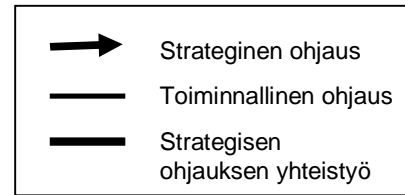

- Viranomaisten strateginen ohjaus ministeriöiden yhteistyönä
- ELYn koordinoiva ministeriö TEM
 - Substanssiohjaus YM, LVM, MMM, OPM, SM
- AVIn koordinoiva ministeriö VM
 - Substanssiohjaus STM, OPM, OM, TEM, MMM, LVM, SM, YM

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (15)

Aluehallintovirasto (6)

Maakunnan liittojen asema ja tehtävät

- Painopiste on maakunnan liittojen toimivallan lisäämisessä aluekehitystyön kokoavana ja yhteen sovittavana viranomaisena, jonka toiminta perustuu kuntien ohjaukseen ja kunnallisvaalien tuloksena syntyvään kansanvaltaiseen päätöksentekoon
- Maakunnan liittojen tehtävien laajentamisesitykset koskevat sellaisia tehtäväkokonaisuuksia, joilla on merkitystä aluekehittämistyön vaikuttavuuden lisäämisessä ja toteuttamisen edistämässä, ja jotka soveltuvat kokoavan ja yhteen sovittavan aluekehitysviranomaisen rooliin
- Maakunnan liittojen yhteistoiminta järjestetään strategisesti merkittävässä asioissa niin, ettei maakunnan liittojen yhteistoiminta-alue ole ao. tehtävissä toimivaa valtion viranomaisen aluejakoa pienempi

Maakuntien yhteistoiminta-alueiden muodostaminen

- Maakunnan liitot johtavat prosessia ja huolehtivat sen etenemisestä
- **Ensimmäisessä vaiheessa** liitot käyvät jäsenkuntiensa kanssa läpi yhteistoiminta-alueen muodostamisen ja saavat samalla kunnilta ohjausta valmistelulle
- **Toisessa vaiheessa** liitot käyvät keskinäiset neuvottelut kuntien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta. Neuvotteluissa käsitellään myös sopimusmenettelyä, jolla yhteistoiminta muodostetaan. Liitot käyvät keskusteluja valtion aluehallintoviranomaisten kanssa
- **Kolmannessa vaiheessa** liitot esittelevät neuvottelujen tulokset jäsenkunnilleen ja nämä käsittelevät ehdotuksen
- **Neljännessä vaiheessa** kuntien hyväksytyä valmistelun tuloksen se saatetaan valtiovarainministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön tietoon
- ALKU-hanke tekee ehdotukset aluejaoista, valmistellaan HE-luonnos ja saatetaan lausuntokierroksen jälkeen käsitelty HE eduskunnan käsittelyyn
- Kun uusi lainsäädäntö on saatu käsiteltyä eduskunnassa syksyllä 2009 tehdään lopulliset sopimukset/sopimusmuutokset
- Jos yhteistoiminta-alueen muodostamisprosessia ei saada alueella vietyä läpi, valtioneuvosto johtaa sen muodostamisen syksyllä 2009 lainsäädännön tultua hyväksytyksi. Samaan aikaan valtioneuvosto päättää valtion aluehallintoviranomaisten aluejaoista

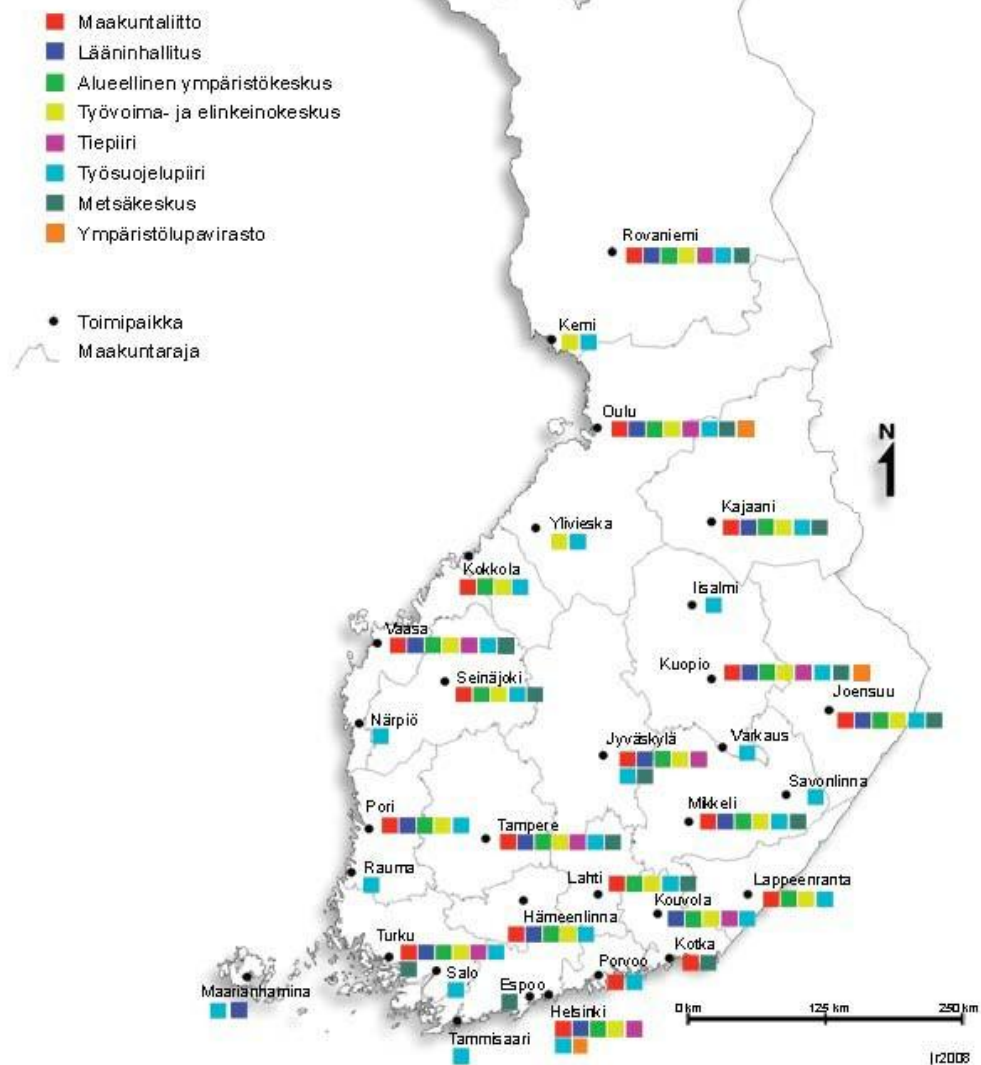
- Hankkeessa mukana olevien viranomaisten henkilöstömäärä henkilötyövuosina mitattuna on noin 5 900
- Henkilöstöä työskentelee tällä hetkellä 33 eri paikkakunnalla
- Henkilöstömäärä vaihtelee paikkakunnittain 684:stä henkilötyövuodesta yhteen henkilötyövuoteen
- Noin 75 % henkilöstöstä kymmenellä paikkakunnalla, joissa henkilöstöä yli 300

Aluehallintoviranomaisten toimipaikat 2008

ALKU-hanke

Aluehallinto
alku
kehittyy ja uudistuu

- Uudistus toteutetaan noudattaen valtion henkilöstöpolitiikkaa koskevia linjauksia ja toimintatapoja
- Henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät asianomaiseen ELYyn, AVlin tai maakunnan liittoon
 - Myös määräaikaiset henkilöt siirtyvät asianomaiseen viranomaiseen palvelussuhteensa keston ajaksi
 - Viran siirtymiseen tarvitaan virkamiehen suostumus, jos virka siirtyy toiselle työssäkäyntialueelle
- Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa
- Henkilöstön asema määritellään tarkemmin henkilöstöä koskevissa siirtymäsäännöksissä

Aluejakojen yhtenäistäminen

- Hankkeen tavoitteena on toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset aluejaot ja niiden yhtenäistäminen siten, että toiminta-alueet vastaavat toisiaan tai suuremmat koostuvat kokonaisista pienemmistä alueista
 - Uusien aluejakojen tulee muodostua yhdestä tai useammasta maakunnasta
 - Tavoitteena on, että maakuntien yhteistoiminta-alueet ja ELYn ja AVIn aluejaot ovat keskenään yhteensopivat
 - Uudistuksella ei vaikutuksia maakuntien ja maakunnan liittojen lukumäärään

Säädösvalmistelun vaiheet

- Aluehallintouudistuksen edellyttämiä lainsäädännön muutoksia valmisteleva työryhmä 22.5. - 30.11.2009
- Työryhmän työn tulokset:
 - ehdotus laiksi aluehallintovirastoista
 - ehdotus laiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (sisältää myös säännökset työ- ja elinkeinotoimistoista)
 - ehdotus laiksi alueiden kehittämislain muuttamisesta
 - ehdotus laiksi aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulosta
 - selvitys uudistuksen johdosta muutettavista aluehallinnon viranomaisista koskevista erityislaeista (lakeja n. 250 ja näissä n. 1200 säännöstä)
- Työryhmän työn jatkovalmistelu
 - säädösvalmistelusihteeristö, jossa on edustettuna pääosa edellä mainitun työryhmän työhön osallistuneista viranomaisista
 - ALKU-hankeen valmisteluryhmä ohjaa sihteeristön työtä

Luonnos HE:ksi

- Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle aluehallinnon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi
- Luonnokseen sisältyvät seuraavat lakiehdotukset:
 - laki aluehallintovirastoista
 - laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista
 - laki alueiden kehittämislain muuttamisesta
 - laki ympäristölupa-asioiden valmistelua ja ratkaisua koskevista menettelytavoista
 - laki työsuojeluhallinnosta annetun lain muuttamisesta
 - laki aluehallinnon uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulosta
 - asetus aluehallintovirastoista sekä asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista
- Luonnokseen sisältyy luettelo muutettavista aluehallinnon viranomaisista koskevista tehtäväkohtaisista erityislajeista

HE-luonnoksen jatkovalmistelu ja sen aikataulu

- Jatkovalmistelu tapahtuu VM:ssä ja TEM:ssä yhteistyössä ao. ministeriöiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa
- HE-luonnoksen lausuntokierros 2.2. - 27.2.2009
 - ruotsinkielinen 16.2. - 13.3.2009
- Lausuntoyhteenvedon valmistelu sekä HE-luonnoksen ja asetustalon jatkvalmistelu 2.3. - 20.3.2009
 - käänös tapahtuu vaiheittain lausuntokierroksen ja jatkovalmistelun aikana sekä laintarkastus jatkovalmistelun aikana
- Halke-käsittely huhtikuun alussa
- Esittely raha-asiainvaliokunnalle ja valtioneuvostolle huhtikuun puolivälissä

Aluehallinto
alku
kehittyy ja uudistuu

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Aluehallinnon uudistamishanke

www.vm.fi/alku

